БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: БНА-2024/42/НА-СТА-ТШЗ

Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат
Утас: 99007576 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn
Ахлах аудитор М.Алтантуяа
Утас: 99061829 Цахим хаяг: altantuyam@audit.gov.mn
Аудитор: Б.Наранцэцэг
Утас: 88093788 Цахим хаяг: narantsetsegbat@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

Цахим хуудас: www.audit.mn
Баянхонгор хот
2024.01.31

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3

Асуудлыг онцолсон хэсэг 3

Аудитын гол асуудал 3

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 5

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 12

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 16

4.1 Ерөнхий зүйл 16

4.2 Материаллаг байдал 16

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 17

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 17

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 17

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 18

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 18

5.1 Төлбөрийн акт 18

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 19

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584
Цахим шуудан:procurement. bayankhongor@audit.gov.mn

2024. 02. 19 № 2/11

танай__________-ны № __________ -т

СТАНДАРТ ХЭМЖИЛЗҮЙН
ХЭЛТСИЙН ДАРГА
Н.ШАГДАРСҮРЭН ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Мэргэжлийн хяналтын газрын байранд шилжин орж, ашиглалтын зардлууд нэмэгдсэн, мэргэжлийн хяналтын газрын санхүүгийн тайланд бүртгэлтэй 214,869.4 мянган төгрөгийн өртөгтэй үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авч балансад бүртгэсэн байна.

5020079

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг, хариуцлагыг хүлээнэ. Стандарт хэмжилзүйн хэлтэс нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлтийг 3 зорилтын хүрээнд 39 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, гүйцэтгэлийг 98.5 хувьтай тайлагнасан байна.

Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн санхүүгийн тайлан бусад үйл ажиллагааны тайлан мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцахад материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ

АУДИТОР Б.МӨНХБАТ

[illegible]

2020.02.26

22/11

[illegible]

[illegible]

[illegible] : procurement. bayankhongor@audit.gov.mn
[illegible] · 64101 · [illegible]: (976) 70442584
[illegible] 1 [illegible]
310 [illegible] 3

5020079

[illegible]

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**68,171,897.72**	**94,795,812.89**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	2,039,200.00	1,291,999.00
312	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	2,039,200.00	1,291,999.00
3121	**Төгрөг**	2,039,200.00	1,291,999.00
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	2,039,200.00	1,291,999.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	63,948,728.62	93,503,813.89
351	**Түүхий эд материал**	25,386,396.29	68,291,196.99
35110	Тусгай зориулалттай материал	9,328,325.00	23,289,189.39
35130	Эм боох материал	16,058,071.29	45,002,007.60
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	99,000.00	1,032,235.00
354	**Хангамжийн материал**	9,689,332.33	24,180,381.90
35410	Бичиг хэргийн материал	2,182,200.00	4,006,950.00
35420	Аж ахуйн материал	7,507,132.33	17,688,131.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	00.00	00.90
35450	Барилгын засварын материал	00.00	370,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	00.00	2,115,300.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**378,291,272.75**	**405,605,579.17**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	378,291,272.75	405,605,579.17
392	**Биет хөрөнгө**	342,576,272.75	370,055,579.17
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	125,472,171.96	154,246,171.96
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-14,592,837.60	-18,027,791.88
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	47,600,000.00	47,600,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,570,000.03	-8,330,000.07
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	179,789,376.00	391,353,059.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-10,013,501.63	-214,590,874.53
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	23,148,439.30	46,733,633.30
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-8,115,708.73	-31,642,132.39
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	3,500,000.00	3,500,000.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-641,666.52	-874,999.80
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	00.00	2,000,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	00.00	-1,911,486.42
393	**Биет бус хөрөнгө**	35,715,000.00	35,550,000.00
39301	Програм хангамж	1,061,000.00	1,061,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-896,000.00	-1,061,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	35,550,000.00	35,550,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**446,463,170.47**	**500,401,392.06**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**00.00**	**40,127,763.81**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	00.00	40,127,763.81
413	**Өглөг**	00.00	40,127,763.81
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	00.00	40,127,763.81
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**446,463,170.47**	**460,273,628.25**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	446,463,170.47	460,273,628.25
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	96,568,996.01	96,568,996.01
51101	Өмч: - төрийн	96,568,996.01	96,568,996.01
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	304,455,475.37	318,265,933.15
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	142,774,036.04	142,774,036.04
51220	Тайлант үеийн үр дүн	161,681,439.33	175,491,897.11
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	45,438,699.09	45,438,699.09
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**446,463,170.47**	**500,401,392.06**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**557,226,688.26**	**746,745,157.45**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**526,311,388.26**	**474,112,991.45**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	526,311,388.26	474,112,991.45
120002	Хүүгийн орлого	154,083,308.26	22,555,908.35
120003	Торгуулийн орлого	40,454,515.00	49,996,303.39
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	331,773,565.00	401,560,779.71
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	331,773,565.00	368,319,042.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	00.00	33,241,737.71
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**30,915,300.00**	**272,632,166.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	28,695,300.00	233,400,899.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	26,658,300.00	232,108,900.00
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,037,000.00	1,291,999.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	2,220,000.00	39,231,267.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,220,000.00	11,155,500.00
131106	Төсвийн урамшуулал	00.00	28,075,767.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**395,545,248.93**	**704,160,699.67**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**395,545,248.93**	**704,160,699.67**
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	272,017,888.42	604,957,963.73
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	158,185,113.53	324,967,326.46
210101	Үндсэн цалин	124,254,296.53	228,552,097.38
210102	Нэмэгдэл	25,720,374.00	70,297,569.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,689,000.00	15,948,097.08
210104	Урамшуулал	3,521,443.00	10,169,563.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	19,750,106.15	40,995,572.70
210201	Тэтгэврийн даатгал	13,392,776.15	30,700,983.05
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,683,831.23	2,577,012.42
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,246,266.06	2,061,612.96
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	311,566.79	515,402.46
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,115,665.92	5,140,561.81
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	18,977,839.93	82,601,789.61
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,338,122.93	11,564,843.11
210302	Түлш, халаалт	8,185,597.00	66,473,347.50
210303	Цэвэр, бохир ус	3,454,120.00	4,563,599.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	15,054,759.84	20,050,613.73
210401	Бичиг хэрэг	2,889,822.67	3,337,740.00
210402	Тээвэр, шатахуун	4,771,137.00	6,023,185.40
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,414,021.50	3,334,472.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	00.00	600,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,241,648.67	6,755,216.33
2105	**Нормативт зардал**	18,583,215.58	27,242,341.59
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	18,583,215.58	26,305,177.59
210502	Хоол, хүнс	00.00	937,164.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	16,316,890.38	8,556,900.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,646,890.38	856,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,110,000.00	750,000.00
210604	Урсгал засвар	13,560,000.00	6,950,900.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	6,201,200.00	11,897,300.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,201,200.00	11,897,300.00

2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	2,154,870.00	18,794,650.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,100,900.00	16,050,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	128,000.00	60,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	109,500.00	697,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	60,270.00	61,360.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	00.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	00.00	285,000.00
210807	Газрын төлбөр	142,200.00	142,200.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	614,000.00	1,465,590.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	16,793,893.01	69,851,469.64
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	685,800.00	17,974,200.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,518,900.00	1,114,500.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	14,589,193.01	50,762,769.64
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	123,527,360.51	99,202,735.94
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	3,416,146.00	35,836,700.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	2,932,546.00	32,797,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	483,600.00	3,039,200.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	37,111,214.51	8,000,000.00
213302	Засгийн газрын, Засаг даргын нөөц хөрөнгө	37,111,214.51	8,000,000.00
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	83,000,000.00	55,366,035.94
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	83,000,000.00	55,366,035.94
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**161,681,439.33**	**42,584,457.78**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	00.00	28,774,000.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	00.00	28,774,000.00
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	00.00	-28,774,000.00
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**161,681,439.33**	**13,810,457.78**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**416,241,526.77**	**643,135,177.10**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**380,724,257.67**	**370,503,011.10**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	380,724,257.67	370,503,011.10
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	380,724,257.67	370,503,011.10
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	331,773,565.00	368,319,042.00
1200043	Урьд оны үлдэгдэлээс санхүүжих	48,950,692.67	2,183,969.10
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**35,517,269.10**	**272,632,166.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	33,297,269.10	233,400,899.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	26,658,300.00	232,108,900.00
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,037,000.00	1,291,999.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	2,220,000.00	39,231,267.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,220,000.00	11,155,500.00
131106	Төсвийн урамшуулал	00.00	28,075,767.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**367,456,226.77**	**621,602,948.10**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**367,456,226.77**	**621,602,948.10**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**243,928,866.26**	**522,400,212.16**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	158,290,415.20	325,300,399.45
210101	Үндсэн цалин	125,090,211.85	212,542,334.33
210102	Нэмэгдэл	25,720,374.00	85,545,391.52
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,689,000.00	16,875,595.58
210104	Урамшуулал	2,790,829.35	10,337,078.02
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	19,787,993.76	40,662,499.71
210201	Тэтгэврийн даатгал	14,183,158.56	27,804,381.54
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,407,508.80	3,214,526.39
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,119,286.95	2,571,624.05
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	279,821.85	642,905.21
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,798,217.60	6,429,062.52
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	18,977,839.93	37,025,600.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,338,122.93	9,339,057.89
210302	Түлш, халаалт	8,185,597.00	23,369,256.11
210303	Цэвэр, бохир ус	3,454,120.00	4,317,286.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	7,488,896.17	7,082,992.00
210401	Бичиг хэрэг	1,470,522.67	1,599,832.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,865,824.00	1,000,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,394,221.50	2,383,160.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	00.00	600,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	758,328.00	1,500,000.00
2105	**Норматив зардал**	13,495,726.43	21,999,999.90
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	13,495,726.43	19,999,999.90
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	00.00	2,000,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	9,115,350.00	16,719,534.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,045,000.00	7,720,570.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,376,400.00	3,999,664.00
210604	Урсгал засвар	5,693,950.00	4,999,300.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	7,292,513.00	9,999,891.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,292,513.00	9,999,891.00

2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	6,637,331.77	18,744,060.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,439,361.77	16,050,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	128,000.00	60,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	109,500.00	697,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	60,270.00	61,360.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	00.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	00.00	500,000.00
210807	Газрын төлбөр	136,000.00	136,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	6,200.00	6,200.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	758,000.00	1,200,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	2,842,800.00	44,865,236.10
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,056,400.00	43,865,236.10
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	786,400.00	1,000,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**123,527,360.51**	**99,202,735.94**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	3,416,146.00	35,836,700.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	2,932,546.00	32,797,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	483,600.00	3,039,200.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	37,111,214.51	8,000,000.00
213304	Хөрөнгийн	37,111,214.51	8,000,000.00
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	83,000,000.00	55,366,035.94
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	83,000,000.00	55,366,035.94
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**48,785,300.00**	**21,532,229.00**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**47,765,000.00**	**22,279,430.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**47,765,000.00**	**22,279,430.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	47,765,000.00	22,279,430.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	47,765,000.00	22,279,430.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**-47,765,000.00**	**-22,279,430.00**
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	1,020,300.00	-747,201.00
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	1,018,900.00	2,039,200.00
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	2,039,200.00	1,291,999.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	96,568,996.01	54,112,803.69	52,859,073.74	00.00	203,540,873.44
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**96,568,996.01**	**54,112,803.69**	**52,859,073.74**	**00.00**	203,540,873.44
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	78,084,708.64	00.00	78,084,708.64
C08	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**96,568,996.01**	**45,438,699.09**	**304,455,475.37**	**00.00**	446,463,170.47
D01	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**96,568,996.01**	**45,438,699.09**	**304,455,475.37**	**00.00**	446,463,170.47
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**96,568,996.01**	**45,438,699.09**	**304,455,475.37**	**00.00**	446,463,170.47
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	13,810,457.78	00.00	13,810,457.78
D09	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**96,568,996.01**	**45,438,699.09**	**318,265,933.15**	**00.00**	460,273,628.25

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**				
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	537,108,700.00	537,061,906.06	46,793.94	100.0
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	537,108,700.00	537,061,906.06	46,793.94	100.0
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	503,311,200.00	503,264,406.06	46,793.94	100.0
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	325,300,200.00	325,300,399.45	(199.45)	100.0
210101	Үндсэн цалин	209,203,300.00	212,542,334.33	(3,339,034.33)	101.6
210102	Нэмэгдэл	86,718,400.00	85,545,391.52	1,173,008.48	98.6
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	16,657,500.00	16,875,595.58	(218,095.58)	101.3
210104	Урамшуулал	12,721,000.00	10,337,078.02	2,383,921.98	81.3
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	40,662,500.00	40,662,499.71	0.29	100.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	27,650,500.00	27,804,381.54	(153,881.54)	100.6
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,253,000.00	3,214,526.39	38,473.61	98.8
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,602,400.00	2,571,624.05	30,775.95	98.8
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	650,600.00	642,905.21	7,694.79	98.8
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,506,000.00	6,429,062.52	76,937.48	98.8
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	37,025,600.00	37,025,600.00	-	100.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,035,000.00	9,339,057.89	(304,057.89)	103.4
210302	Түлш, халаалт	24,117,600.00	23,369,256.11	748,343.89	96.9
210303	Цэвэр, бохир ус	3,873,000.00	4,317,286.00	(444,286.00)	111.5
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	7,083,300.00	7,082,992.00	308.00	100.0
210401	Бичиг хэрэг	1,600,000.00	1,599,832.00	168.00	100.0
210402	Тээвэр, шатахуун	1,000,000.00	1,000,000.00	-	100.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,383,300.00	2,383,160.00	140.00	100.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	600,000.00	600,000.00	-	100.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,500,000.00	1,500,000.00	-	100.0
2105	**Нормативт зардал**	22,000,000.00	21,999,999.90	0.10	100.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	20,000,000.00	19,999,999.90	0.10	100.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,000,000.00	2,000,000.00	-	100.0
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	39,000,000.00	38,998,964.00	1,036.00	100.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	30,000,000.00	30,000,000.00	-	100.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	4,000,000.00	3,999,664.00	336.00	100.0
210604	Урсгал засвар	5,000,000.00	4,999,300.00	700.00	100.0
2107	**Томилолт, зочны зардал**	10,000,000.00	9,999,891.00	109.00	100.0
210702	Дотоод албан томилолт	10,000,000.00	9,999,891.00	109.00	100.0
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	16,239,600.00	16,194,060.00	45,540.00	99.7
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр	13,500,000.00	13,500,000.00	-	100.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	60,000.00	60,000.00	-	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	698,300.00	697,500.00	800.00	99.9
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	90,300.00	61,360.00	28,940.00	68.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	35,000.00	33,000.00	2,000.00	94.3
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	500,000.00	500,000.00	-	100.0
210807	Газрын төлбөр	136,000.00	136,000.00	-	100.0
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	20,000.00	6,200.00	13,800.00	31.0
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	1,200,000.00	1,200,000.00	-	100.0
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	6,000,000.00	6000000.00	-	100.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,000,000.00	5,000,000.00	-	100.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,000,000.00	1,000,000.00	-	100.0
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	33797500.00	33797500.00	-	100.0
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	33,797,500.00	33,797,500.00	-	100.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	32,797,500.00	32,797,500.00	-	100.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	1,000,000.00	-	100.0
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	537,108,900.00	600,427,942.00	(63,319,042.00)	111.8
132007	Улсын төсвөөс санхүүжих	232,108,900.00	232,108,900.00	-	100.0
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	305,000,000.00	368,319,042.00	(63,319,042.00)	120.8
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	305,000,000.00	368,319,042.00	(63,319,042.00)	120.8
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	13.00	13.00	-	100.0
620001	Удирдах ажилтан	01.00	01.00	-	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	09.00	09.00	-	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	01.00	01.00	-	100.0
620004	Гэрээт ажилтан	02.00	02.00	-	100.0
65	**ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ**	**13.00**	**13.00**	-	100.0
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	04.00	04.00	-	100.0
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	08.00	08.00	-	100.0
650010	Гэрээт ажилтан	01.00	01.00	-	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**55,772,661.77**	**41,415,236.10**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**55,772,661.77**	**41,415,236.10**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	55,772,661.77	41,415,236.10
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**		2,550,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,422,661.77	2,550,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	51,350,000.00	38865236.10
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	51,350,000.00	38,865,236.10
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Баянхонгор аймгийн Стандарт хэмжилзүйн хэлтэс Монгол Улсын хөгжлийн чиг хандлагад нийцүүлэн хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн байгаа орчин, бүтээгдэхүүний чанар, аюулгүй байдлыг хангах, экспортыг нэмэгдүүлэх, үндэсний үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэхэд хэмжил зүй, стандартчилал, сорьцын хяналт, тохирлын үнэлгээний бодлого, үйл ажиллагаагаар дэмжлэг үзүүлж, чанартай төрийн үйлчилгээг мэргэшсэн, чадварлаг хүний нөөцөд тулгуурлан хэрэглэгчдэд хүргэх зорилгын хүрээнд амьдралын чанарыг сайжруулах зорилтуудыг тавин ажиллаж байгаа бөгөөд улсын хэмжээнд Дархан-Уул, Баянхонгор аймагт алтны сорьцын лаборатори ажиллаж байна.

Байгууллагын чиг үүрэг:

- Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ, хэмжүүр хэмжих хэрэгслийн баталгаажуулалт
- Стандарт түгээлт
- Үнэт металд сорьц тогтоох үйлчилгээ
- Хими, нян судлалын сорилтын шинжилгээ

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт *ороогүй* байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Монгол улсын засгийн газрын 2023 оны 06 дугаар сарын 21-ны өдрийн 241-р тогтоолоор цалинг шинэчлэн тогтоосон.

Стандарт, хэмжил зүйн хэлтсийн Хяналт шинжилгээ, үнэлгээний дотоод хяналт, шалгалтын хэлтэс дотоод аудитын чиг үүргийг хэрэгжүүлдэг ба Баянхонгор аймгийн Стандарт, хэмжил зүйн хэлтсийн 2023 оны санхүүгийн болон үндсэн үйл ажиллагаанд аудит хийгдээгүй байна.

Дотоод аудит/аудиторын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баянхонгор аймгийн Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллага нь 2021 оны 1 дүгээр сарын 18-ны өдрөөс Стандарт хэмжилзүйн газрын нэгдсэн "Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг"-ийг үйл ажиллагаандаа ашиглаж, санхүүгийн тайлан бэлтгэхдээ мөрдөж ажиллаж байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Баянхонгор аймгийн Стандарт хэмжилзүйн хэлтэс нь 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 53,938.2 мянган төгрөг буюу 12.1 хувиар *өссөн* байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл		Эцсийн үлдэгдэл		Өөрчлөлт	
	Дүн	Эзлэх хувь	Дүн	Эзлэх хувь	Дүн	Хувь
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	68,171.9	15.3%	94,795.8	18.9%	26,623.9	39.1%
Мөнгөн хөрөнгө	2,039.2	0.5%	1,292.0	0.3%	(747.2)	-36.6%
Бараа материал	63,948.7	14.3%	93,503.8	18.7%	29,555.1	46.2%
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	378,291.3	84.7%	405,605.6	81.1%	27,314.3	7.2%
Үндсэн хөрөнгө	416,121.0	93.2%	682,043.9	136.3%	265,922.9	63.9%
Хуримтлагдсан элэгдэл	(37,829.7)	-8.5%	(276,438.3)	-55.2%	(238,608.6)	630.7%
НИЙТ ХӨРӨНГӨ	**446,463.2**	**100.0%**	**500,401.4**	100.0%	53,938.2	12.1%
Өр төлбөр	-	0.0%	40,127.8	8.0%	40,127.8	
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	446,463.2	100.0%	460,273.6	92.0%	13,810.5	3.1%
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгийн өмчийн дүн	**446,463.2**	100.0%	**500,401.4**	100.0%	53,938.2	12.1%

Мөнгөн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл 1,292.0 мянган төгрөг нь ахмадын сангийн хуримтлал бөгөөд 5,818.2 мянган төгрөгийг хуримтлуулж, 4,526.2 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 93,503.1 мянган төгрөг болж 29,555.1 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Төсвийн хөрөнгөөр 55,277.4 мянган төгрөгийн бараа материалыг худалдан авч, Стандарт хэмжилзүйн газраас 1,843.5 мянган төгрөгийн хэвлэмэл үнэт цаас, аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газрын балансад бүртгэлтэй байсан 1,853.5 мянган төгрөгийн бичиг хэргийн материал, 8,346.2 мянган төгрөгийн аж ахуйн материал, 2,312.2 мянган төгрөгийн хангамжийн материал, 24,518.9 мянган төгрөгийн лабораторийн эм боох материал, 11,121.9 мянган төгрөгийн тусгай зориулалтын материал нийт 48,152.8 мянган төгрөгийн бараа материалыг үнэ төлбөргүй хүлээн авсан нь бараа материал дансны үлдэгдэл нэмэгдэхэд нөлөөлсөн байна. Нийт 46,944.6 мянган төгрөгийн бараа материалыг зарцуулж, дуусаагүй үйлдвэрлэл данснаас 28,774.0 мянган төгрөгийн 2022 онд конторын барилгын гадна пасад хийлгэсэн зардлыг ТӨБЗГ-ын 2023 оны 07 сарын 17-ны өдрийн А-1/1373 тоот шийдвэрээр барилгыг капиталжуулсан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 682,043.86 мянган төгрөг болж 265,922.87 мянган төгрөгөөр өссөн нь төсвийн худалдан авалтаар 22,279.42 мянга, дуусаагүй үйлдвэрлэл данснаас 28,774.0 мянган төгрөгөөр барилга, байгууламжийг дансыг капиталжуулсан, Монгол улсын Засгийн Газрын 2023 оны 109 дүгээр тогтоол, ТӨБЗГ-ын 116 дугаар тогтоолын дагуу Мэргэжлийн хяналтын газрын 191,784.3 мянган төгрөгийн машин тоног төхөөрөмж, 21,085.2 мянган төгрөгийн тавилга, эд хогшил, 2,000.0 мянган төгрөгийн бусад үндсэн хөрөнгө, нийт 214,869.4 мянган төгрөгийн өртөгтэй, 187,845.8 мянган төгрөгийн хуримтлагдсан элэгдэлтэй үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авч балансад бүртгэсэнтэй холбоотой өссөн байна.

Акталсан болон устгасан хөрөнгө байхгүй.

Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 40,127.7 мянган төгрөг байгаа нь Монгол улсын Засгийн Газрын 2023 оны 109 дүгээр тогтоол, ТӨБЗГ-ын 116 дугаар тогтоолын дагуу аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газрын зарим чиг үүрэг тус хэлтэст шилжиж ирсэнтэй холбогдуулан 2023 оны 01 дүгээр сарын 02-ны өдрөөс Мэргэжлийн хяналтын газрын байранд шилжин ирж үйл ажиллагаагаа явуулсан боловч тухайн барилгыг тус тогтоолоор эзэмшигч байгууллагыг Баянхонгор аймгийн Шүүхийн шинжилгээний газар гаргасан учир 2023 оны төсөвт ашиглалтын зардлыг тусгаагүй, давсан орлогоос халаалтын өрийг шийдвэрлээгүйн улмаас “Хөвших Од” ХХК-д 40,127.7 мянган төгрөгийн халаалтын өртэй гарсан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 460,273.6 мянган төгрөг болж 13,810.5 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнгээр хуримтлагдсан үр дүн 13,810.5 мянган төгрөгөөр өссөнтэй холбоотой байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 303,840.5 мянган төгрөг, өөрийн орлогоор 201,987.2 мянган

төгрөг, нийт 505,827.7 мянган төгрөг , нийт зарлагыг 505,827.7 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна. Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 85,954.3 мянган төгрөгөөр бууруулж 419,873.4 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Төсвийн хуваарьт 2023 оны сард тодотгол хийж 22,450.0 мянган зардлыг үндсэн үйл ажиллагааны зардлаар санхүүжүүлэхээр, 2023 оны 7 сард 60,016.3 мянган төгрөгийн зардлыг улсын төсвөөс 55,016.3 мянган төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 5,000.0 мянган төгрөгийг санхүүжүүлэхээр өөрчлөлт оруулсан бол 2023 оны 10 дугаар сард 34,769.2 мянган төгрөгийн зардлыг улсын төсвөөс 7,219.2 мянган төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 27,550.0 мянган төгрөгийг нэмж санхүүжүүлэхээр тодотгож нийт 537,108.9 сая төгрөгийн зардлыг улсын төсвөөс 232,108.9 мянган төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 305,000.0 мянган төгрөгийг санхүүжүүлэхээр батлагдсан.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд улсын төсвийн санхүүжилтээр 232,108.9 мянган төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны орлого 368,319.0 мянган төгрөг, нийт 600,427.9 мянган төгрөгийн эх үүсвэрийг бүрдүүлж, 63,366.0 мянган төгрөгийн давсан орлогыг улсын төсөвт төвлөрүүлж, урсгал үйл ажиллагаанд 537,061.9 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 537,061.9 мянган төгрөг буюу 100 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Цалин хөлс, нэмэгдэл урамшууллын зардлыг 0.2 мянган төгрөгөөр хэтрүүлж, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний зардлыг 45.5 мянган төгрөгөөр, эд хогшил урсгал засварын зардлыг 1.0 мянган төгрөгөөр хэмнэж, батлагдсан төсвийг нийт 46.8 мянган төгрөгөөр хэмнэсэн байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	**70407 Стандартчлал, хэмжилзүй**	**537,108.70**	**537,061.90**	**46.80**	**100.0%**
2	80101 Үндсэн үйл ажиллагаа	500,011.20	499,964.40	46.80	100.0%
3	80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж	33,797.50	33,797.50	-	100.0%
4	80219 Харуул хамгаалалтын зардал	2,550.00	2,550.00	-	100.0%
5	80227 Лаборатори итгэмжлэл	750.00	750.00	-	100.0%

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Сангийн сайдын тушаалаар давсан орлогоос 28,075.7 мянга, өмнөх оны санхүүжилтээс 2,183.9 мянга, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд 11,155.5 мянган төгрөг нийт 41,415.2 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, харуул хамгаалалтын зардалд 7,650.0 мянга, томилолт, шинжилгээний зардалд

2,525.7 мянга, 1 албан хаагчид нэг удаагийн тэтгэмж 8,000.0 мянган төгрөг, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардалд 9,250.6 мянга, ТӨБЗГ-т байр түрээсийн төлбөрийн 40% буюу 4,462.2 мянга, хангамж бараа материал худалдан авахад 2,346.1 мянга, эд хогшил, урсгал засварын зардалд 7,180.6 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл

Тус байгууллага нь 2023 онд худалдан авах ажиллаагааны төлөвлөгөө батлаагүй бөгөөд түлш халаалтын зардалд нийт 24,117.6 мянга, гэрэл цахилгааны зардалд 9,035.0 мянга, цэвэр бохир усны зардалд 3,873.0 мянган төгрөг батлагдсанаас Маралгүн ХХК, Хөвших од ХХК-иудтай дулаанаар хангах гэрээ, “Баянхонгор-Эрчим хүч” ЦТХХК-тай цахилгаанаар хангах гэрээ, “Чандмань-Баянхонгор”ХК-тай цэвэр, бохир усаар хангах гэрээг тус тус байгуулж ажилласан байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Баянхонгор аймгийн Стандарт хэмжилзүйн хэлтэс нь 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллах зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Наранцэцэг гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг ахлах аудитор М.Алтантуяа, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баянхонгор аймгийн Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлгэх хүсэлтийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 01 дугаар сарын 24-ны өдрийн 24 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2022 оны жилийн

эцсийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 395,545.2 мянган төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 5,933.2 мянга, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 4,449.9 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Тухайн байгууллага нь оны эцэст халаалтын 40,127.7 мянган төгрөгийн халаалтын өртэй гарсан нь төрийн хэмнэлтийн хуулийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

Нийцлийн асуудлаар илэрсэн алдаа зөрчил байхгүй.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст мэдээлбэл зохих хуулийн 6.4.5 “Цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого зарлагын мөнгөн гүйлгээ”-д заасан 543,915.2 мянган төгрөгийн 46 мэдээлэл, 6.4.8 ”Төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах шийдвэрийн мэдээлэл” -д заасан 44,481.4 мянган төгрөгийн 16 мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн мэдээлж, 2 мэдээг хугацаа хоцроож байршуулсан байна. Энэ нь өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй, алдааг давтан гаргасан байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь</u>: Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-д заасан мэдээллийг тогтоосон хугацаанд, тогтмол шуурхай мэдээлж зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэв.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Тайлант хугацаанд завсар үеийн аудит хийгдээгүй болно.

4.5.1 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Н.Бунчинсүрэн гүйцэтгэж аудитаар 1,478.4 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж өгснийг бүрэн биелүүлсэн талаар тус байгууллагаас 2023 оны 06 дугаар сарын 23-ны өдрийн 93 дугаартай албан бичгээр ирүүлэн, FAS программд хэрэгжилтийг мэдээлж ажилласан байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Төлбөрийн акт	-	-	-	-	-
Албан шаардлага	-	-	-	-	-
Зөвлөмж	2	1,478.4	2	1,478.4	100%
Нийт дүн	**1**	**1,478.4**	**1**	**1,478.4**	**100%**

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

байхгүй

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар алдаа илрээгүй.

Аудитаар нийт 45,093.0 мянган төгрөгийн 4 зөрчил[1] илэрснээс 539.9 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт, зөрчил арилгах 4,425.3 мянган төгрөгийн 2 албан шаардлага, зөрчлийг давтан гаргуулахгүй байх 40,127.7 мянган төгрөгийн 1 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

Илрүүлэлт: 2 албан хаагчийн хүүхэд асрах чөлөө дуусгавар болж үргэжлүүлэн ажлуулах тушаалаар цалин ,нэмэгдэл хөлс, урамшууллаас нийгмийн даатгалын шимтгэлийг суутган авсан боловч 2023 оны 5 дугаар сарын нийгмийн даатгалын тайлан мэдээлэхдээ даатгуулагчийн төрлийг 06 кодоор мэдээлж шимтгэлийг зөрүүтэй мэдээлсэн. Мөн 1 албан хаагчийн 2,3,4 дүгээр сарын цалин хөлс, нэмэгдэл урамшууллыг мэдээлэхдээ 786.5 мянган төгрөгийг дутуу мэдээлсэн байна.

Энэ нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.2.2 “ажил олгогч нь орон тоо болон цалин хөлсний сан, түүнтэй адилтгах орлогын бүрэлдэхүүнийг үнэн зөв тодорхойлж, нийгмийн даатгалын шимтгэлийг энэ хуулиар тогтоосон хувь хэмжээгээр ногдуулж, сар бүр нийгмийн даатгалын санд төлөх” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нийгмийн даатгалын тайлан мэдээг үнэн зөв мэдээлж, залруулах 539.9 мянган төгрөгийн төлбөрийн актыг тогтоов.

5.2 Албан шаардлага

1.Илрүүлэлт: Мөнгөн хөрөнгийн харилцах данснаас 4,425.3 мянган төгрөгийн гүйлгээг И-баримтгүй шилжүүлсэн, мөн 21,603.1 мянган төгрөгийн и-баримтыг

[1] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

харилцагч байгууллагаас илүү шивсэн байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1. "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно", заалтуудыг зөрчсөн байна. Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дах заалт " Төсвийг зохистой удирдаж, өр авлага үүсгэхгүй байх" гэсэн заалтуудыг мөрдөөгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Худалдан авалтын 4,425.3 мянган төгрөгийн И баримтыг 2024.03.01-ны дотор нөхөн шивүүлэх, цаашид худалдан авалтын И баримтад тавих хяналтыг сайжруулж ажиллах албан шаардлагыг хүргүүлэв.

2.Илрүүлэлт: Төсвийн байгууллагын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбарын хамт- эдийн засгийн ангилал-1, Аудитын тайлан, дүгнэлт, зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлан-1, мэдээллийг шилэн дансанд хугацаа хоцроож байршуулсан байна. Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-д "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай, мэдээлдэг байх" заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэлт: Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг хангах, хуулийн хугацаанд мэдээллийг иж бүрэн байршуулах албан шаардлагыг хүргүүлэв.

5.3 Зөвлөмж[2]

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Балансын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тус байгууллагын санхүүгийн тайланд "Хөвших Од" ХХК-д 40,127.7 мянган төгрөгийн халаалтын өглөг төсөв батлагдаагүйн улмаас үүссэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.8 дахь "Төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Уг өглөгийг төлж барагдуулах, цаашид Төсвийн тухай хуулийн 6.4.8-д заасны дагуу өр, авлага үүсгэхгүй ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 06 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл /мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
							Залруулсан		Залруулаагүй	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
-	-	-			-	-	-	-		
-	-	-	-	-			-	-		
Дүн	-	-	-	-	-	-	-	-		

---

[2] Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зйүлийн 20.5 "Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ"

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Ажилчдын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг нийгмийн даатгалын тайланд мэдээлэхдээ даатгуулагчийг кодыг буруу мэдээлсэн, цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг зөрүүтэй мэдээлсэн.	1	539.9	1	539.9				
Мөнгөн хөрөнгийн харилцах данснаас 4,425.3 мянган төгрөгийн гүйлгээг Е-баримтгүй шилжүүлсэн, мөн 21,603.1 мянган төгрөгийн е баримтыг харилцагч байгууллагаас илүү шивсэн байна.	1	4,425.3			1	4,425.3		
Тус байгууллагын санхүүгийн тайланд халаалтын зардалтай холбоотой "Хөвших Од" ХХК-д өртэй байна.	1	40,127.7					1	40,127.7
Нийт дүн	**4**	**45,093.0**	**1**	**539.9**	**0**	**0**	**2**	**44,553.1**

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуультай холбоотой зөрчил								
Хугацаа хоцроож 2 мэдээлэл байршуулсан.	1	0			1	0		
Дүн	**1**	**0**			**1**	**0**		

------------оОо------------

ААБ 5.5: АУДИТААР ИЛРҮҮЛСЭН АЛДАА, ЗӨРЧИЛТЭЙ АСУУДЛЫН БҮРТГЭЛ

Байгууллагын нэр: Стандарт хэмжилзүйн хэлтэс
Тайлант хугацаа: 2023 он

төгрөгөөр

№	Ажил гүйлгээний анги, дансны үлдэгдэл,	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан	Шалгагдагч байгууллагын санал, тайлбар	Аудитын байгууллагаас өгсөн хариу,	Гаргасан шийдэл
А	1	2	3	4		5	6
1	Худалдан авалт	Мөнгөн хөрөнгийн харилцах данснаас 2,940.1 мянган төгрөгийн ашиглалтын зардал, 1,300.0 мянган төгрөгийн хөдөлмөр хамгааллын хувцас,185.2 мянган төгрөгийн бичиг хэргийн материал нийт 4,425.3 мянган төгрөгийн гүйлгээг И-баримтгүй шилжүүлсэн байна. 21,603,146.2 төгрөгийн Е-Баримт харилцагч байгууллагуудаас илүү шивсэн.	4,425,320.75	Албан шаардлага	Шивэгдээгүй байгаа дээрхи дүн бүхий төлбөрийн баримтыг 2 сарын 29-ны дотор шивж оруулах арга хэмжээг авч ажиллана.	Санал гүй	
2	Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлт	Отгондаваа, Оюунзул нарын хүүхэд асрах чөлөө дуусгавар болж үргэжлүүлэн ажлуулах тушаалаар цалин ,нэмэгдэл хөлс, урамшууллаас нийгмийн даатгалын шимтгэлийг суутган авсан боловч 2023 оны 5 дугаар сарын нийгмийн даатгалын тайлан мэдээлэхдээ даатгуулагчийн төрлийг 06 кодоор мэдээлж шимтгэлийг зөрүүтэй мэдээлсэн. Лаборант Д.Янжиндулам 2.3.4 сарын НДШ мэдээлэхдээ 786,540 төгрөгийн дутуу мэдээлсэн.	539,951.77	Төлбөрийн акт	2 сард багтаан Нөхөж мэдээлэн холбогдох суутгалыг барагдуулна.	Санал гүй	
3	Дансны өглөг	Төсөв дутуу батлагдсанаас "Хөвших од" ХХК-д халаалтын өглөгтэй байна.	40,127,763.81	Зөвлөмж өгөх	Тус хэлтсийн тайлбарыг ЗГ-ын хуралдааны тэмдэглэл,ЗГ-ын 2023-оны 109 дүгээр тогтоол, Стандарт хэмжил зүйн газрын шадар сайдын албанд явуулсан албан тоотын хамт хүргүүлсэн.	Санал гүй	
4	Шилэн данс	Шилэн дансанд батлагдсан төсөв, түүний хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан, аудитын зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлан-2 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан.		Зөвлөмж өгөх	2024 оны шилэн дансны мэдээллийг хуацаа хоцроосон мэдээлэлгүйгээр чанартай хийж гүйцэтгэнэ.	Санал гүй	Албан шаардлага
5	НИЙТ ДҮН		45,093,036.3				

Бэлтгэсэн: Аудитор Б.НАРАНЦЭЦЭГ

Ахлах аудитор М.АЛТАНТУЯА

Дарга, Тэргүүлэх аудитор Б.МӨНХБАТ

Стандарт хэмжилзүйн хэлтэс-ийн

ТӨСВИЙН ЗАХИРАГЧ: Н.ШАГДАРСҮРЭН

НЯГТЛАН БОДОГЧ: Д.БАЯРМАА

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 сарын 19 өдөр Дугаар 13/A0571206/БНА-2024/42/НА-СТА-ТШ3 Номгон

Зөрчил арилгуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд тодорхойлсон Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Баянхонгор аймгийн Стандарт хэмжил зүйн хэлтсийн 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Мөнгөн хөрөнгийн харилцах данснаас 4,425,320 (Дөрвөн сая дөрвөн зуун хорин таван мянга гурван зуун хорь) төгрөгийн гүйлгээг и-баримтгүй шилжүүлсэн, 21,603,146 (хорин нэгэн сая зургаан зуун гурван мянга нэг зуун дөчин зургаа) төгрөгийн и-баримтыг харилцагч байгууллагаас илүү шивсэн байна.

Өмнөх аудитаар шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэнд зөрчил арилгах, давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өгсөн байхад шилэн дансны тайланд 2 мэдээллийг хугацаа хоцроон байршуулж, зөрчлийг давтан гаргасан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1. "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно", Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дах заалт " Төсвийг зохистой удирдаж, өр авлага үүсгэхгүй байх" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна. Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.13 дэх "мэдээллийг тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.11 дэх "хууль, тогтоомж гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал" гэснийг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

5040040

1. Худалдан авалтын 4,425,320 (дөрвөн сая дөрвөн зуун хорин таван мянга, гурван зуун хорь) төгрөгийн үнийн дүнтэй и-баримтыг 2024.03.01-ны дотор нөхөн шивүүлэх, илүү шивсэн 21,603,146 (хорин нэгэн сая, зургаан зуун гурван мянга, нэг зуун дөчин зургаа) төгрөгийн И баримтын зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2024 оны 03 дугаар сарын 10-ны дотор Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэх[1].

2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Баянхонгор аймгийн Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн дарга Н.Шагдарсүрэн, нягтлан бодогч Д.Баярмаа нарт даалгав[2].

АЛБАН ШААРДЛАГЫГ ӨГСӨН[3]:

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Б.МӨНХБАТ

АУДИТОР: Б.НАРАНЦЭЦЭГ

---

[1] Монгол Улс, Баянхонгор аймаг, Баянхонгор сум, Нутгийн удирдлагын ордон 3 давхар

[2] Захиргааны ерөнхий хуулийн 94 дүгээр зүйлийн 94.1 "Захиргааны актыг энэ хуульд заасан журмын дагуу мэдэгдсэнээс хойш 30 хоногийн дотор гомдлыг хянан шийдвэрлэх захиргааны байгууллагад гаргана."

[3] Төрийн аудитын тухай хуулийн 42.1-т энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

АКТ

2024 оны 02 сарын 19 өдөр Дугаар 10/А0571206/БНА-2024/142/НА+СТА+ТШЗ Номгон

Зөрчил арилгуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд тодорхойлсон Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Нийгмийн даатгалын мэдээг мэдээлэхдээ хоёр албан хаагчийн 5 дугаар сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг нийгмийн даатгалын тайлан мэдээнд даатгуулагчийн кодыг зөрүүтэй мэдээлсэн, нэг албан хаагчийн 786,540 (долоон зуун наян зургаан мянган таван зуун дөч) төгрөгийн цалинг нийгмийн даатгалын мэдээнд дутуу мэдээлсэн байна.

Энэ нь Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1 “Энэ хуулийн 4-дүгээр зүйлийн 2, 4 дэх хэсэгт заасан даатгуулагч болон ажил олгогч нь дор дурдсан хувь хэмжээгээр сар бүр нийгмийн даатгалын шимтгэл төлнө”, 17 дугаар зүйлийн 17.1.1 “Ажил олгогч хөдөлмөрийн хөлсний сан, түүнтэй адилтгах орлого болон түүнд оногдох шимтгэлийг үнэн зөв тодорхойлж, тогтоосон хугацаанд төлөх” гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх “Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө”, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.3.8 дэх “төсөвт төвлөрүүлэх ёстой татварын болон татварын бус орлогыг дутуу төвлөрүүлсэн эсвэл төвлөрүүлээгүй" гэснийг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

5050029

1. Албан хаагчдын 2,421,946 /хоёр сая дөрвөн зуун хорин нэгэн мянган, есөн зуун дөчин зургаа/ төгрөгийн цалинг залруулж, 786,540 /долоон зуун наян зургаан мянга, таван зуун дөчин/ төгрөгийн цалинг нөхөн мэдээлж аймгийн нийгмийн даатгалын хэлтсийн 5246025611 тоот дансанд төвлөрүүлэх[1].

2. Төлбөрийн актыг бүрэн барагдуулж, хэрэгжилтийг нотлох баримтын хамт 2024 оны 05 дугаар сарын 30-ны дотор Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн дарга Н.Шагдарсүрэн, нягтлан бодогч Д.Баярмаа нарт хариуцуулав[2].

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН[3]:

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Б.МӨНХБАТ

АУДИТОР: Б.НАРАНЦЭЦЭГ

[1] Захиргааны ерөнхий хуулийн 94 дүгээр зүйлийн 94.1 "Захиргааны актыг энэ хуульд заасан журмын дагуу мэдэгдсэнээс хойш 30 хоногийн дотор гомдлыг хянан шийдвэрлэх захиргааны байгууллагад гаргана."
[2] Захиргааны ерөнхий хуулийн 94 дүгээр зүйлийн 94.1 "Захиргааны актыг энэ хуульд заасан журмын дагуу мэдэгдсэнээс хойш 30 хоногийн дотор гомдлыг хянан шийдвэрлэх захиргааны байгууллагад гаргана."
[3] Төрийн аудитын тухай хуулийн 42.1-т энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно